

Datoriile acumulate la bugetul de stat, numai în ultimul an, sunt de 47 de miliarde de euro.

La nivel planetar aproape jumătate din populație fie a votat viitorul lor fie sunt în curs; un numitor comun deocamdată se decantează, se încearcă uitarea trecutului cât despre viitor acesta este pe moment imprezicibil. La noi se decartează limitele politicianilor care la final de mandat își arogă cu nonșalanță că au făcut ce au promis la debutul lor politic. Unii spun că nefinalizarea investițiilor a avut chiar și motivații externe. Anul 2025 va fi dificil de administrat în perspectiva economică și pe mai departe ca dimensiune socială. Cei care au scris PNNR-ul au căutat să distrugă zona IMM-urilor, adică economia românească mică. Asta susțin actualii analiști pe domeniul economic. Promit cei care vor să-și continue mandatul spre următorii patru ani, că împreună doar cu ei vom avea o economie

înfloritoare cu corelativa bunăstare spre întreg poporul român.

Se perindă pe mai toate canalele massmedia o parte din cei care au condus economia dar și implicarea lor în plan politic, arătând realizările mărețe dar și proiecții spre viitorul imediat ca fiind prolific locuitorilor acestei țări. Și ce să vezi?, că, de fapt, ne aflăm, că așa au hotărât cei care ne tot guvernează, acum ne-am situa pe urmele vestului sălbatic. Cum s-ar spune, realizăm în diverse domenii o serie întreagă de valori dar acestea sunt înhibate cel mai adesea, de cei care ne conduc din umbră, o combinație toxică între politicieni, investitori și servicii, mai mult ori mai puțin secrete.

Actualii decidenți politici aflați pe linia dreaptă spre pârtia alegerilor ce vor avea lor în curând, promit fel de fel de exhibiții economice spre a fi credibile. Domeniile abordate reprezintă de fapt zone de maxim interes menite să hipnotizeze segmente cât mai mari de alegători. Mai întâi zona pensiilor este poate cea mai abundent abordată. Sunt strânse la un loc grupuri mari de semeni care au lucrat în: armată, industrii solicitante (minerit, industria grea, a construcției de mașini, agricultura etc.), la rând vin și pensionarii cărora le-au fost greșit calculate aceste contribuții.

O altă temă apărută aproape de nicăieri este avortul. Garnitura de candidați, cei care aspiră la funcția de Președinte fără a face o analiză a legislației existente în alte țări, abordează acest subiect, trecând direct la soluții. Promotorii încă de la debutul campaniei sunt pro și contra, doar din impulsuri politicianiste. Subiectul în sine vine să segmenteze, printre altele, zona alegătorilor, mai ales prin prisma celei mai scăzute natalități din ultimii 90 de ani. Aproape toți susțin natalitatea cum este firesc, dar preopinienții politici viitori nu au deocamdată soluții concrete ci ditirambe electorale. Situația generală acum este delicată și din perspectiva economică. Raportând semestrul I 2023 cu 2024, au fost radiate față de anul precedent 34,3% din firme, suspendări 31,1% și insolvențe 8,3%. De ce acest tablou nefiresc? Pentru că măsurile legislative din ultimul an au determinat în plan economic o cădere masivă a firmelor în special cele mici și mijlocii, spre faliment.

Ce spun analiștii economici, că sectoarele tradiționale precum comerțul și construcțiile sunt prizoniere ale unor interese de grup iar agricultura a rămas în urma altor state. Un studiu recent realizat de ING Bank România pe baza datelor de la Ministerul Finanțelor arată evoluția numărului de companii din prezent care este dublu pentru perioada analizată. Astfel, în 1994 erau active 300.000 iar în 2024 depășește numărul de 800.000. totuși datele, optimist prezentate, arată și o altă fațetă. Suntem sub media UE, 84 de firme la 1.000 de locuitori, la noi 52 de firme la 1.000 de locuitori.

Se mențin discrepanțe semnificative între mediul urban și rural, cel din urmă având greutăți mari de a transforma veniturile în profit. Din rândul economiștilor entuziaști, continuă să fie întocmite fel de fel de studii prilej de comparație ale valorilor din 1990 cu cele din prezent. Astfel PIB-ul României ar putea ajunge la 700 de miliarde de euro în următorii 10 ani, de 30 de ori mai mult decât în 1994. La fel salariul mediu net lunar a crescut de circa 14 ori, de la 72 de euro la 1.000 de euro în 2024.

Alte cifre sunt îngrijorătoare, pe baza declarațiilor de campanie ale vectorilor de imagine aparținând fiecărui partid, sunt prezente valori ceva mai realiste. Și anume, că în situația măririlor abrupte de taxe și impozite corelativ cu creșteri masive de salarii undeva spre 1.800euro/lună, atunci este posibil ca economia să intre într-o criză de proporții. Și aceasta va începe cu sectorul cel mai dinamic, acela al investițiilor în imobiliare. Dacă la acestea adăugăm că peste 6 milioane de oameni plătesc CASS, unii de mai multe ori, fiind solidari, dacă se poate spune așa, cu 10 milioane de asigurați fără plata contribuției și cu 3,6 milioane de neasigurați, rezultă un dezechilibru evident, doar pe acest domeniu. Datoriile acumulate la bugetul de stat, numai în ultimul an, sunt de 47 de miliarde de euro.

Acum toți (PSD-PNL) îl propun prim-ministru pe Ilie Bolojan, ca un fel de a scăpa de moștenirea catastrofală pe care au creat-o și astfel să împingă în față un om de altfel deosebit ca performanțe, spre a-i frânge gâtul cum se spune în popor. Este adevărat că pe unde a fost domnul Ilie Bolojan a eficientizat aparatul administrativ, printre altele. I se reproșează de comentatorii politici că la Arad, pe care l-a condus, nivelul veniturilor populației în clasamentul național se situează se zice pe locul

22.

Acum, pe acest fond defect al acumulării de venituri la nivel național, spre buget este posibil ca cel propus mai de toate partidele să aibă ca țintă doar reducerea cheltuielilor fără a veni cu soluții concrete și pentru creșterea veniturilor. Să baleiem cumva și o anumită zonă a lucrului bine făcut, ca un fel de parafrază a președintelui actual. Faptul că avem drumuri proaste, denivelări, nereparate de ani de zile ori cu intervenții asfaltice de tot râsul are și efecte benefice, dacă se poate spune așa.

O doamnă cu o ocluzie intestinală care urma să fie operată la Brașov, a scăpat de cuțit pentru că în timpul transportului, care a durat vreo cinci ore, pe un drum de jaf, i s-a deblocat traiectul și a scăpat teafără. Ba au fost și cazuri în care urmau nașteri complicate; acestea s-au simplificat prin trecerea ambulanțelor pe șosele cu multiple gropi. Iată și efecte benefice versus neglijența celor care gestionează șoselele adică, drumarii. Acesta ar fi un succint tablou surprinzând câteva din probleme cu care ne confruntăm cu inerentele noastre (ca la români) treceri în derizoriu. La vecinii noștri de peste Prut au avut loc alegeri prezidențiale și parlamentare.

În Basarabia - Republica Moldova - Maia Sandu a fost aleasă pentru un doilea mandat. Moldovenii - cei din diaspora mai ales - au învins mașinăria rusească de destabilizare a acestei republici. Maia Sandu (55,33%) față de contracandidatul său Alexandr Stoianoglo (44,67%) spune că este o lecție de democrație, deși, Partidul Socialiștilor (pro Moscova) contestă aceste rezultate. Votul masiv pentru Maia Sandu a venit din diaspora lor (82%) față de autohtoni, vorbitori preponderent de limba rusă care au votat-o sub 50%. Oricum granița României de la est este acum proeuropeană, cum s-ar spune fără conotații antagonice.

Dar să nu ne amăgim... Stoianoglo în principal, dar și Maia, care au cetățenia română, nu recunosc față de ajutorul uriaș dat de țara noastră. De pildă, curentul electric exportat în Basarabia de către noi este de trei ori mai ieftin decât cel plătit de români. Beneficiază din partea statului român de ajutoare de tot felul, în plus, la facultățile noastre studiază basarabeni cel mai adesea gratis, față de români care trebuie să-și plătească studiile și multe altele. Politicienii noștri tac, la fel cum sunt surzi față de încălcările grosolane ale drepturilor minorităților, adică a românilor din sudul Ucrainei pe care o subvenționăm la greu.

Dacă în Basarabia lucrurile par a fi așezate, să ne îndreptăm acum atenția spre cea mai mare forță economică și militară a Planetei - SUA, unde tocmai s-au încheiat alegerile și urmează un lung șir de contestații cine știe poate și ceva mișcări sociale. A fost o campanie de o virulență fără margini, care a segmentat opțiunile alegătorilor între cei doi candidați. Evenimentul în sine, în planul alegerilor, a fost unic, polarizarea alegătorilor intrând în zona paroxismului. Precum grupări de foști pușcași care se pregătesc spre a interveni într-un eventual conflict post electoral. Oricum tensiunile sociale, generate evident de politicienii pro și contra sunt probabil unice în istoria alegerilor americane.

La încheierea editorialului

A fost ales cel de-al 47-lea Președinte american, în persoana domnului Donald Trump. Promite o lume în schimbare.

Florian Laurențiu Stoika